

26. Wadowice, gdzie wprawdzie początkowo uchwałą z 21. stycznia 1906 oświadczone się przeciw założeniu biura, jednak jeszcze w tym samym roku uchwałą z dnia 18. sierpnia 1905 zmieniła Rada powiatowa swoje pierwotne stanowisko i przychyliła się do myśli założenia biura pracy a to samoistnego, poczem jednak od tego zamiaru odstąpiono i uchwałą z dnia 10. lutego 1906 postanowiono przyłączyć powiat Wadowicki do okręgu działalności Biura pracy w Oświęcimiu.

27. Zywiec. Uchwałą z dnia 8. lutego 1906 postanowiono również przyłączyć się do okręgu wspólnego Biura w Oświęcimiu.

B. Powiaty, w których oświadczone się przeciw założeniu biura pracy.

Takich powiatów wykazano już w poprzednim sprawozdaniu 29, a w szczególności:

1. Bóbrka. 2. Bohorodeczany, 3. Borszczów, 4. Brzeżany. 5. Brzozów, 6. Czortków, 7. Dobromil. 8. Dolina. 9. Gródek, 10. Horodenka, 11. Husiatyn, 12. Jarosław, 13. Jasło. 14. Kamionka str., 15. Nadwórna, 16. Przemysły, 17. Rawa ruska, 18. Sambor, 19. Śniatyn, 20. Sokal, 21. Stanisławów, 22. Stryj, 23. Tarnopol, 24. Tarnów, 25. Turka, 26. Wadowice, 27. Zbaraż, 28. Żółkiew, 29. Żydaczów.

Z tych powiatów należy wyłączyć powiat Wadowicki, który później zmienił swe stanowisko (patrz wyżej pod A. poz. 26.) tak, że w grupie niniejszej pozostało powiatów 28, do których obecnie doliczyć należy:

29. Brzesko. Rada powiatowa Brzeska trzykrotnie zmieniła swój pogląd na kwestyę potrzeby biura pracy: Uchwałą z dnia 5. grudnia 1904 postanowiła założenie samoistnego biura; uchwałą z dnia 11. maja 1905 przychyliła się do myśli przystąpienia do okręgowego biura z siedzibą w Krakowie; wreszcie uchwałą z 30. lipca 1906 zniósła obie poprzednie uchwały i poleciła Wydziałowi powiatowemu zaniechać w ogóle kroków zdążających do założenia biura, pomimo, że uchwała niniejsza stała w sprzeczności z obiema poprzednimi uchwałami i z faktyczną potrzebą takiej instytucji, na co Wydział krajowy w pismach swoich wystosowanych do Reprezentacji tego powiatu silny kładł nacisk.

30. Grybów. Rada powiatowa uchwałą z 2. sierpnia 1906 oświadczyła się jednogłośnie przeciw założeniu biura.

31. Krosno. Rada powiatowa uchwałą z 20. grudnia 1906 wbrew wnioskowi Wydziału pow. postanowiła nie zakładać biura.

32. Mielec. Uchwałą z 10. marca 1906 oświadczone się przeciw założeniu biura.

33. Nowy Targ. Rada powiatowa uchwałą z 28. grudnia 1905 nie przychyliła się do wniosku Wydziału powiatowego ze względu „na wielkie bardzo rozmiary wychodźstwa do Ameryki i brak robotnika do potrzeb miejscowych“. Wobec tych motywów, przemawiających właśnie za potrzebą biura, Wydział krajowy polecił jeszcze raz sprawę rozpatrzyć.

34. Rohatyn. Uchwałą Rady powiatowej z 6. lipca 1905 uznano założenie biura za zbędne.

35. Rudki. Uchwałą z 30. czerwca 1906 Rada powiatowa stwierdziła, że nie ma potrzeby ani warunków dla organizacji pośrednictwa pracy.

36. Skalał. Rada powiatowa uchwaliła na posiedzeniu w dniu 11. listopada 1906 nie zakładać biura pracy, nie widzi bowiem ku temu rzeczywistej potrzeby.

37. Stary Sambor. Rada powiatowa uchwałą z 19. czerwca 1906 uznała, że na razie nie zachodzi potrzeba biura pracy.

38. Zaleszczyki. Uchwałą z 29. listopada 1904 Rada powiatowa uznała, że niema w tym powiecie warunków dla rozwoju samoistnego biura pracy, że jednak w razie przychylnego stanowiska ościennych powiatów, zgodziłyby się na wspólne z nimi biuro pracy. Gdy wszystkie sąsiednie powiaty (Czortków, Borszczów, Horodenka) oświadczyły się przeciw tej myśli, należy powiat Zaleszczycki zaliczyć do grupy powiatów, które nie zamierzają założyć biura pośrednictwa pracy.

39. Złoczów. Uchwałą z 6. września 1905 Rada powiatowa oświadczyła, że na razie nie istnieje konieczna potrzeba założenia biura pracy.

C. Powiaty, w których brak dotychczas stanowczej decyzji.

W poprzednim sprawozdaniu wykazano w tej grupie powiatów 25. Z nich oświadczyło się w okresie niniejszym sprawozdaniem objętym 6 za, 11 zaś przeciw założeniu biura, pozostaje zatem nadal powiatów 8, a w szczególności:

1. Dąbrowa. Wydział powiatowy doniósł, że w myśl swej uchwały z 10. maja 1906 zamierza Radzie powiatowej przedłożyć wniosek założenia biura pracy. Dalsze wiadomości dotychczas nie nadeszły.

2. Jaworów. Stan sprawy przedstawiony w poprzednim sprawozdaniu nie uległ zmianie. (Rada powiatowa uchwałą z dnia 21. marca 1905 oświadczyła, że nie widzi dostatecznych warunków dla rozwoju samoistnego biura w Jaworowie, upoważniła jednak Wydział powiatowy do przeprowadzenia rokowań z sąsiednimi powiatami celem ewentualnego założenia wspólnej instytucji).

3. Lisko. Mimo przypomnień ze strony Wydziału krajowego sprawa biura pracy nie była jeszcze przedmiotem obrad Rady powiatowej.

4. Lwów. W powiecie lwowskim niniejsza sprawa związana jest z reorganizacją Miejskiego Biura we Lwowie, która dotychczas nie nastąpiła.

5. Pilzno. Sprawa biura pracy nie była dotychczas przedmiotem uchwały Rady powiatowej.

6. Przemyśl. Projekt utrzymywania tutaj biura pracy wspólnymi siłami powiatu Przemyśla nie wyszedł dotychczas z okresu rokowań.

7. Ropczyce. W zeszłorocznym sprawozdaniu podano treść pisma Wydziału powiatowego w Ropczycach donoszącego, że członek tegoż Wydziału, któremu poruczono odnośny referat, jeszcze go nie przedłożył. Po trzykrotnym urgensie zawiadomił nas Wydział powiatowy pismem z 9. lipca 1906, że referat ten w dalszym ciągu przedłożonym nie został.

8. Trembowla. Stan rzeczy przedstawiony w poprzednim sprawozdaniu nie uległ zmianie. (Rada powiatowa uchwałą z dnia 28. listopada 1904 oświadczyła się przeciw potrzebie samoistnego biura pracy, poruciła jednak przeprowadzenie rokowań z sąsiednimi powiatami celem ewentualnego utworzenia wspólnego biura).

W sumarycznym zestawieniu stanowisko Reprezentacji powiatowych przedstawia się obecnie następująco:

- a) w 27 powiatach oświadczone się stanowczo za założeniem biura pracy bądź samoistnego, bądź wspólnego z innymi;
- b) w 39 powiatach oświadczone się stanowczo przeciw założeniu biura;
- c) w 8 powiatach brak dotychczas stanowczej decyzji.

Komisya administracyjna Wysokiego Sejmu w swem sprawozdaniu nad przedłożeniem zeszłorocznym Wydziału krajowego o biurach pracy zaznaczyła, że „dla skompletowania sieci biur, zwłaszcza w zachodniej części kraju i dla odpowiedniego zorganizowania już istniejących biur należałoby zażądać przyspieszenia decyzji ze strony tych 25 Rad powiatowych, które jeszcze nie dały stanowczej odpowiedzi co do założenia własnych biur lub też co do połączenia się z temi, które już istnieją albo powstać mają. Komisya ma tu na myśli szereg powiatów, w kwestyi pośrednictwa pracy interesowanych a graniczących z powiatami mającymi już swoje biura albo mającymi je założyć“.

Wydział krajowy, dzielając najzupełniej powyższe zapatrywanie, drogą liczących pism i urgensów dążył do przyspieszenia decyzji w ociągających się Radach powiatowych. Rezultat osiągnięto w 17 wypadkach, przyczem jednak tylko w 6 wypadkach udało się doprowadzić do uchwały przychyłnej dla myśli

założenia biura, we wszystkich innych zapadła decyzja odmowna. Wreszcie, jak powyżej wykazano, w 8 powiatach nie doszło dotychczas do stanowczej decyzji.

W ten sposób sieć Biur przedstawia ciągle jeszcze nadzwyczajne luki i nie ma widoków, aby stan rzeczy rychło zmienił się na lepsze. Wprawdzie Wydział krajowy ma w ustawie (§. 3.) zastrzeżony środek, przy pomocy którego może nawet wbrew uchwale Rady powiatowej tworzyć nowe Biura lub przyłączać powiaty do już istniejących Biur, jednak nie uciekł się do tego środka dotychczas w żadnym wypadku, w przekonaniu, że pora odpowiednia nadejdzie dopiero wówczas, gdy już istniejące Biura utrwalą swój byt i ustalą organizację i gdy zdobędzie się większy zasób doświadczeń praktycznych.

Reorganizacja Biur pracy, które istniały przed wejściem w życie ustawy z dnia 16. III. 1904. Nr. 56 dz. u. kraj. w myśl postanowienia zawartego w jej §. 9, przedstawia się następująco:

Z istniejących 4 biur powiatowych przeprowadzono już faktyczną reorganizację we wszystkich (w powiecie Bialskim, Brodzkim, Kolbuszowskim i Tarnobrzekim).

Miejskich biur pracy było w okresie przedustawowym dwa: we Lwowie i Stanisławowie. Sprawa reorganizacji biura Lwowskiego nie wyszła dotąd ze stadium obrad komisyjnych. Odnosnie do sprawy biura miejskiego w Stanisławowie odwołujemy się do zeszłorocznego sprawozdania (str. 12). Dalsze istnienie tego biura zależnem było od przychylniej uchwały Rady powiatowej. Gdy pierwsza odmowna uchwała (z 17. stycznia 1905) nie została zatwierdzoną przez Wydział krajowy i odesłaną do ponownego zbadania, oświadczyła się Rada powiatowa Stanisławowska powtórnie przeciw projektowi utrzymywania wspólnego biura z gminą miejską (uchwałą z 29. maja 1906 jedynastu głosami przeciw ośmiu), w następstwie czego miejskie biuro Stanisławowskie zostało zwinietem.

II. Organizacja biur pracy.

Z 27 powiatów, które zajęły stanowisko przychylnie wobec sprawy organizacji pośrednictwa pracy, dwadzieścia dwa postanowiło założyć własne biuro pracy, pięć zaś przyłączyć się do biur sąsiednich. Do tych ostatnich należą:

1. **Wadowice** i 2. **Żywiec** wspólnie z powiatem Bialskim (siedziba biura w Oświęcimiu),

3. **Kraków** i 4. **Wieliczka** wspólnie z miastem Krakowem (z siedzibą w Krakowie),

5. **Kossów** wspólnie z Kołomyją (z siedzibą w Kołomyi). Powiat Kossowski po roku wspólności postanowił (uchwałą Rady z 12. grudnia 1905.) odłączyć się i założyć odrębne Biuro, co jednak dotychczas nie zostało dokonaniem, jakkolwiek zatwierdzenie statutu już nastąpiło orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z 3. maja 1906.

Z 22 powiatów, które postanowiły założyć własne biura pracy, przeprowadzono organizację w powiatach 20. Wykaz ich podajemy poniżej.

W toku jest organizacja dwóch biur powiatowych t. j. w Podhajcach i Gorlicach, ponadto zaś bliskiem jest utworzenie „Okręgowego Urzędu pośrednictwa pracy w Krakowie“, którego statut już jest zatwierdzony aktem c. k. Namiestnictwa z 14. lipca 1906. Biuro to obejmować będzie swą działalnością miasto Kraków i powiaty: Krakowski i Wielicki. Otwarcie zamierzonym jest dnia 20. stycznia 1907 r.

III. Wykaz zorganizowanych Biur pracy. (według stanu z 31. grudnia 1906).

Biuro pracy	Uchwała Rady	Zatwierdzenie statutu przez c. k. Namieśnictwo	Termin otwarcia	UWAGI	
1. Bochnia	14. lutego 1905	25. sierpnia 1905	1. lipca 1905	założone w r. 1903.	
2. Brody	18. stycznia 1904	10. lutego 1905	1. czerwca 1905		
3. Buczacze	11. „ 1905	10. „ 1905	20. marca 1905		
4. Cieszanów	8. paździer. 1906	7. listopada 1906	1. grudnia 1906		
5. Chrzanów	15. lutego 1905	6. marca 1905	1. września 1905		
6. Drohobycz	29. grudnia 1905	19. stycznia 1906	1. kwietnia 1906		
7. Kałusz	15. czerwca 1905	15. listopada 1905	1. marca 1906		
8. Kolbuszowa	21. „ 1906	19. paździer. 1906	czynne od r. 1900		
9. Kołomyja	20. grudnia 1904	10. lutego 1905	15. stycznia 1905		dla pow. Kołomyja i Kosów.
10. Limanowa	8. listopada 1904	5. stycznia 1905	10. lutego 1905		
11. Łańcut	29. grudnia 1904	10. lutego 1905	1. „ 1905		
12. Mościska	20. „ 1904	23. „ 1905	1. marca 1905		
13. Myślenice	17. „ 1904	10. „ 1905	22. lutego 1905		
14. Nisko	16. „ 1904	10. „ 1905	25. „ 1905		
15. N. Sącz	26. stycznia 1906	10. paździer. 1906	3. listopada 1906		
16. Oświęcim	25. listopada 1904	1. lutego 1905	9. lutego 1905		dla pow. Biłgoraj, Wadowice, Żywiec
17. Rzeszów	7. stycznia 1905	10. „ 1905	1. „ 1905		
18. Sanok	15. grudnia 1904	10. „ 1905	20. „ 1905		
19. Tarnobrzeg	30. „ 1904	10. „ 1905	czynne od r. 1900		
20. Tłumacz	11. sierpnia 1905	3. grudnia 1905	31. paździer. 1906		
21. Lwów (miejskie)	—	—	czynne od r. 1899		Reorganiza-cya w toku.

W porównaniu z okresem, omówionym w poprzednim sprawozdaniu, przybyło 6 nowych Biur: w Cieszanowie, Chrzanowie, Drohobyczu, Kałuszu, Nowym Sączu i Tłumaczu tak, że sprawozdanie niniejsze zamykamy cyfrą 21 Biur, z których jednak jedno jest nieczynnem od 1. lipca 1906, mianowicie biuro w Rzeszowie. Wydział powiatowy Rzeszowski doniósł, że Rada powiatowa uchwałą z 13. czerwca

1906 postanowiła czasowo zawiesić tamtejsze Biuro, z powodu, że „nie spełnia i nie może spełniać swego zadania ze względu na konkurencyę prywatnych biur, których jest w Rzeszowie dwa. Biuro naraża powiat na znaczne wydatki i kompromitacyę wobec pracodawców, których życzeniom zadość uczynić jest wprost niepodobnem, gdyż robotnicy obalamuceni ciągną do biur prywatnych“. Wydział krajowy zmuszonym był przyjąć do wiadomości czasowe zwinięcie Biura w przekonaniu, że po pewnym czasie będzie je można reaktywować.

IV. Ruch zgłoszeń w Biurach pracy w r. 1905.

Ruch zgłoszeń w poszczególnych Biurach powiatowych (w liczbie 15) przedstawnym jest w załączniku A).

Tabela ta podaje dla każdego Biura:

- 1) ilość zgłoszeń pracodawców czyli miejsc wolnych,
- 2) ilość zgłoszeń szukających pracy czyli miejsc poszukiwanych,
- 3) sposób załatwienia jednych i drugich zgłoszeń, który może być trojaki:
 - a) przez skuteczne pośrednictwo,
 - b) przez cofnięcie przez stronę,
 - c) przez skreślenie (każde zgłoszenie utrzymuje się w ewidencji przez dni 30, poczem nlega skreśleniu z urzędu, jeżeli nie zostanie odnowionem),
- 4) podział zgłoszeń na »krajowe« i »zagraniczne«. („Zagraniczne“ miejsce wolne oznacza zgłoszenie pracodawcy mieszkającego poza granicami kraju, »zagraniczne“ miejsce poszukiwane oznacza zgłoszenie robotnika tutejszego, żądającego wskazania pracy za granicą).

Nie wdając się w szczegółowy rozbiór materiału zawartego w powyższej tabeli statystycznej, zwracamy uwagę tylko na następujące wyniki:

Wszystkie powiatowe Biura łącznie wykazują w r. 1905:

Zapotrzebowanie:	11.882 osób,
Podaż:	12.629 „
Pośrednictw skutecznych	4.165 wypadków.

Zatem skutecznych aktów pośrednictwa było na 100 zgłoszeń pracodawców **35**, zaś na 100 zgłoszeń robotników **33**.

Procent skutecznie załatwionych zgłoszeń jest najlepszą miarą działalności instytucji pośrednictwa pracy w ogóle. Jego wysokość zależy od dwóch czynników: a) od sprawności biura, b) od kongruencji podaży i popytu pracy czyli od stosunków ogólnych targu pracy niezależnych od biura.

Jeżeli wykazany wyżej procent załatwień jest niskim, to uwzględnić należy, że za wyjątkiem dwóch biur (Kolbuszowa i Tarnobrzeg), wszystkie inne dopiero w ciągu roku 1905 powstały, znajdowały się zatem w samych początkach rozwoju, przyczem z niemałemi trudnościami miały do walczenia. Zarówno organizacja wewnętrzna, od której zależy sprawność Biura, jak i utrwalenie stanowiska na zewnątrz, pozostawiały wiele do życzenia.

Wykazany powyżej procent skutecznych załatwień przedstawi się inaczej, gdy rozdzielimy zgłoszenia na krajowe i zagraniczne:

	zapotrzebowanie	podaż	skutecznych pośrednictw
a) w kraju	4.689	3.958	1.030
b) za granicą	7.193	8.671	3.135

W cyfrach stosunkowych znaczy to:

na 100 zgłoszeń pracodawców:

- a) krajowych załatwiono skutecznie 22 %
 b) zagranicznych „ „ 43 %

zaś na 100 zgłoszeń robotników:

- a) szukających pracy w kraju załatwiono skutecznie 26 %
 b) „ „ za granicą „ „ 36 %

Cyfry powyższe pozwalają stwierdzić dwa fakty: Po pierwsze: zapotrzebowanie i podaż pracy za granicę były w ogóle znacznie większe niż w kraju. Po drugie: rezultat skutecznej działalności Biur na rzecz krajowych zgłoszeń był stosunkowo słabszym niż na rzecz zagranicznych.

Jeżeli fakt pierwszy stoi w niewątpliwym związku z kwestyą wychodźstwa robotników rolnych sezonowych, to drugi fakt znajduje do pewnego stopnia wyjaśnienie — oczywiście poza szeregiem innych czynników — w braku równowagi między zapotrzebowaniem a podażą w różnych kategoriach pracy, z którymi nasze Biura mają głównie do czynienia, np.

w dziale *ofycjalistów prywatnych* podaż jest dwa razy większą niż zapotrzebowanie;

w dziale *służby (rocznej) folwarcznej* podaż jest przeszło trzy razy mniejszą niż zapotrzebowanie;

w dziale *służby domowej żeńskiej* zapotrzebowanie przewyższa stale bardzo silnie podaż; u *służby męskiej* odwrotnie.

W bardzo ważnym dziale robotników rolnych sezonowych w kraju spotykają się Biura z inną trudnością: z początkiem roku podaż jest b. znaczną, ale nie ma dla niej odbytu, w późniejszych miesiącach przed żniwami odwrotnie zgłoszenia pracodawców są bardzo liczne, brak natomiast robotników.

Otóż ten brak równowagi wpływa z natury rzeczy bardzo silnie na procent skutecznego pośrednictwa.

W pośrednictwie za granicę rozbieżność jest mniejszą, także jednak istnieje.

Na wiosnę roku 1905 miały Biura nadmiar zgłoszeń robotników rolnych domagających się pracy w Niemczech, brak jednak był odpowiednich zgłoszeń pracodawców, gdyż Biura, jako świeżo powstałe, nie były znane i nie miały nawiązanych stosunków. W lecie i w jesieni napływały dość znaczne zgłoszenia o robotników rolnych, jak niemniej do fabryk i kopalń niemieckich, jednak podaż była słabą.

Uwzględnienia wymaga także ten fakt, że znaczny procent zgłoszeń nlega cofnięciu przez stronę samą po kilku lub kilkunastu dniach, w każdym razie przed upływem dni 30. Mianowicie cofnięto w r. 1905:

ze zgłoszeń krajowych:

- a) pracodawców 1179 = 25 %
 b) robotników 1015 = 26 %

zaś ze zgłoszeń zagranicznych:

- a) pracodawców 2081 = 29 %
 b) robotników 818 = 9 %

Pochodzi to stąd, że strony zgłaszające się w Biurze pracy, równocześnie poszukują potrzebnych pracowników, względnie pracy, na innej drodze np. przez agencje prywatne, przez znajomych, przez ogłoszenia itp., a uzyskawszy pomyślny rezultat, swoje zgłoszenie w Biurze odwołują. W licznych wypadkach jednak zaniedbują to uczynić i narażają przez to Biura na niemiłe zawody.

Biura powiatowe mają głównie do czynienia ze zgłoszeniami z zakresu rolnictwa i służby domowej. Inne zawody są słabiej reprezentowane. Stosunek ten przedstawia następujące zestawienie:

Rodzaj pracy	Zgłoszenia w r. 1905	
	Pracodawców	Szukających pracy
<i>1 w kraju:</i>		
I. Rolnictwo:		
a) oficjaliści	250	424
b) służba folwarczna	1.208	482
c) robotnicy sezonowi	1.610	1.323
II. Przemysł i górnictwo	487	565
III. Służba domowa	756	638
IV. Najemnicy dzienni	174	176
V. Inne zawody	204	350
<i>2. poza granicę:</i>		
I. Rolnictwo	5.763	8.265
II. Przemysł i górnictwo	1.430	406
Razem	11.882	12.629

Oprócz Biur powiatowych istniało w r. 1905 jeszcze jedno Biuro publiczne tj. Miejskie we Lwowie. Nie jest ono objęte niniejszym sprawozdaniem, ponieważ dotychczas nie podlega Krajowemu Biurnu pracy, gdyż jego reorganizacja na zasadzie ustawy z 16. marca 1904 dotąd przeprowadzoną nie została. Tylko nawiasowo wspomniamy, że Biuro lwowskie miało w r. 1905:

Zgłoszeń pracodawców	6039.
" robotników	6093.
skutecznych pośrednictw	3831.

V. Koszta utrzymania powiatowych Biur pracy w r. 1905.

Załącznik B) zawiera dokładne szczegóły kosztów utrzymania i pokrycia tychże w powiatowych Biurach pracy w r. 1905. Przy porównywaniu poszczególnych Biur między sobą ze względu na wydatki i dochody uwzględnić należy, że Biura te, które dopiero w ciągu roku 1905 powstawały z wyjątkiem dwóch (Tarnobrzeg i Kolbuszowa), czynne były nie przez cały rok, lecz przez okres czasu rozmaitej długości, obejmujący większą lub mniejszą ilość miesięcy. Ta oko-

krestu
x ten

liczność uniemożliwia lub przynajmniej bardzo utrudnia przeprowadzenie dalej idących porównań, wobec czego ograniczamy się do podania tylko nielicznych uwag ogólnych.

Wśród kosztów utrzymania Biur część przeważająca przypada na wydatki osobowe: 14.261 koron czyli 54%, tj. na płace kierowników, personelu pomocniczego kancelaryjnego (tylko w 3 Biurach) i służby. Płace kierowników tworzą oczywiście wydatek główny (11.202 K). W niektórych Biurach (Buczacz, Kolbuszowa, Myślenice i Limanowa) nie ma osobnych funkcjonaryuszów. Agendy Biura poruczone tam zostały urzędnikom Wydziału powiatowego, otrzymującym za to osobną remunerację. Doświadczenie wykazało, że system ten w samych początkach istnienia Biura może wystarczać, jednak na stałe nie da się utrzymać, jeżeli Biuro ma mieć zapewniony rozwój, gdyż urzędnicy Wydziału powiatowego nie mogą posiadać tym dodatkowym zajęciem, skoro agendy Biura trochę tylko wzrosną. Wyjątkowe stanowisko zajmuje kierownik Biura w Nisku. Nie otrzymuje on żadnej płacy od Wydziału powiatowego, natomiast wszelkie dochody Biura stają się jego własnością tytułem wynagrodzenia. Przykład ten nie może być jednak zaleconym do naśladowania.

W grupie wydatków rzeczowych najwyższą pozycję (3.323 K) tworzy zakupno inwentarza biurowego. Gdy jednak jest to wydatek jednorazowy, niezbędny przy założeniu Biura, przeto przyszłych budżetów obciążać nie będzie. Wykazane koszty najmu lokalu wraz z oświetleniem, opaleniem itp. są stosunkowo nieznaczne (1.185 K), co stąd pochodzi, że z reguły są Biura pomieszczone w budynku Rady powiatowej, z wyjątkiem Łańcuta i Biura Oświęcimskiego, które leży poza siedzibą Rady powiatowej.

Koszta kancelaryjne nie są również znaczne (1.122 K), co tłumaczy się tem, że znaczną część potrzebnych przyborów kancelaryjnych otrzymują Biura *in natura* z zapasów Wydziałów powiatowych, powtóre zaś tem, że druków potrzebnych do manipulacji biurowej dostarcza Wydział krajowy bezpłatnie za pośrednictwem Krajowego Biura, co powoduje znaczne zaoszczędzenie wydatków dla Biur pracy.

Na portorya i telegramy wydano łącznie 837 K, kwotę stosunkowo znaczną, gdyż wszelkie korespondencje, bardzo liczne, do osób prywatnych, opłacają Biura same, nie przerzucając tego wydatku na strony.

Koszta „reklamy“, niezbędnej przy założeniu Biura, wyniosły łącznie 1.104 K, z czego jednak blisko połowa przypada na także koszty poniesione przez Biuro Oświęcimskie, które znajdując się w wyjątkowym położeniu zmuszonym było znacznym kosztem reklamować się w pismach zagranicznych.

Poważną rubrykę tworzą koszty wyjazdów (2.466 K). Mieszczą się tu wydatki spowodowane przeważnie podróżami kierowników Biur bądź w własnym okręgu celem wyszukiwania robotników, porozumienia się z nimi na miejscu, zbierania w grupy robotników sezonowych rolnych itp., bądź też poza własnym okręgiem wówczas, gdy trzeba towarzyszyć robotnikom w drodze do miejsca pracy. Kwestya, czy i o ile w ostatnim wypadku należy koszty tego t. zw. „konwojowania“ przerzucić na pracodawcę, nie była jednolicie rozwiązywaną w poszczególnych Biurach.

Wydział krajowy uregulował tę sprawę rozporządzeniem z dnia 21. listopada 1906, które w załączeniu przedrukowano (Załącz. C).

Z innych pozycji wydatków wymagają wyjaśnienia „Koszta posłańców i subagentów“. Wyniosły one 880 K, z czego jednak na samo Biuro Tarnobrzskie przypada 652 K. Biuro to (czynne od r. 1900) wyrobiło u siebie tę praktykę, że posługuje się szeregiem „subagentów“, tj. mężów zaufania w rozmaitych stronach powiatu, którzy są pośrednikami między Biurem a robotnikiem, głównie oczywiście rolnym sezonowym.

Ułatwia to z jednej strony Biuru zapewnienie sobie robotników dla zgłaszających się pracodawców, z drugiej strony ułatwia też zgłaszanie się robotnikom, którzy nie wprost w Biurze, lecz u subagenta w tej samej lub pobliskiej gminie się zgłaszają z żądaniem pracy. Subagenci za swój trud są wynagradzani przez Biuro. System ten — instrukcją Wydziału krajowego nie zabroniony — znajduje zastosowanie i w innych Biurach.

Pozycję: „Kontrola Biura“ wykazuje tylko jedno Biuro Oświęcimskie, które leży poza siedzibą Wydziału powiatowego. Nadzór jego przeto powoduje koszta wyjazdów z Białej na miejsce.

W drugiej części tabeli załączonej pod B) przedstawionem jest pokrycie kosztów utrzymania Biur pracy. Wynosi ono w ogólnej sumie 26.455 K. Jeżeli jednak potrącimy wykazaną pozostałość kasową z r. 1904 (w 2 Biurach) w kwocie 646 K, to rzeczywista do pokrycia przypadła suma wyniesie 25.809 K. Na kwotę tę składają się dwa rodzaje wpływów:

- a) dochody własne Biur pracy z opłat uiszczanych przez pracodawców za pośrednictwo,
 - b) dotacja z funduszu powiatowego, ewentualnie z pomocą subwencji z funduszu krajowego, w ogóle z funduszy publicznych.
- Na pokrycie wykazanej powyżej kwoty 25.809 K przypało:
- a) z opłat pracodawców 7.317 K czyli 28¹/₁₀,
 - b) z funduszy publicznych 18.492 K czyli 72¹/₁₀.

Stosunek ten w miarę rozwoju Biur pracy będzie się niewątpliwie przesuwał w ten sposób, że procent dochodu z opłat będzie coraz wyższym. Dowodem tego faktu, że w dwóch Biurach, w Tarnobrzegu i Kolbuszowej, które mają za sobą już kilkoletnią działalność, z funduszu powiatowego nie trzeba było żadnej dotacji, gdyż dochody z opłat pokryły w całości wydatki i dały nawet małą pozostałość kasową. Oczywiście nie należy oczekiwać, iż wszędzie powyższy stan w przyszłości zajść musi, jednak w każdym razie potrzebna dotacja z funduszy publicznych będzie się zmniejszać.

W dochodach z opłat pracodawców uczestniczyli w r. 1905 pracodawcy krajowi kwotą 1.168 K czyli 16¹/₁₀, pozakrajowi kwotą 6.149 K czyli 84¹/₁₀. Znaczna przewaga po stronie ostatnich jest wynikiem naprzód tego, że pracodawcy pozakrajowi uiszczali opłaty w wysokości przeszło dwa razy większej niż tutejsi, następnie zaś tego faktu, że w r. 1905 skutecznych aktów pośrednictwa na rzecz pracodawców pozakrajowych było 3 razy więcej niż na rzecz tutejszych.

Dotacja z funduszy publicznych wyniosła w r. 1905 ogółem 18.492 K. Z tego pokryto z funduszy powiatowych 16.042 K, zaś resztę 2.450 K pokryto z funduszu krajowego w ten sposób, że udzielono subwencji na rzecz Biura w Oświęcimiu.

Wszystkie wykazane Biura, z wyjątkiem Kołomyjskiego, utrzymywane były kosztem tylko jednego powiatu. Biuro kołomyjskie czynne było także na rzecz powiatu Kossowskiego, za co tenże przyczynił się kwotą 500 K do kosztów utrzymania Biura.

VI. Krajowe Biuro pracy.

W sprawozdaniu poprzednim przedstawiono zakres działania Krajowego Biura przy Wydziale krajowym na zasadzie ustawy z 16. marca 1904 r. Działalność jego rozwija się i nadal w tych samych ramach. Z ważniejszych szczegółów podnosimy następujące:

Tak zwanych wykazów tygodniowych zestawilo i rozesłało Krajowe Biuro w r. 1905 — 47. Zawierały one łącznie:

miejsc wolnych	19.488
miejsc poszukiwanych	28.378.

Lustracje Biur pracy odbyły się w okresie sprawozdawczym następujące:

1. dnia 31.	sierpnia	1905	w Oświęcimiu,
2. „ 9.	marca	1906	w Chrzanowie,
3. „ 10—11.	„	„	w Oświęcimiu,
4. „ 12—13.	„	„	w Limanowej,
5. „ 14—15.	„	„	w Bochni,

6. dnia	6—8.	kwietnia	1906	w Tarnobrzegu,
7. "	9—10.	"	"	w Nisku,
8. "	19.	"	"	w Łańcucie,
9. "	20—21.	"	"	w Oświęcimiu,
10. "	10.	maja	"	w Brodach,
11. "	20.	"	"	w Łańcucie,
12. "	28—29.	czerwca	"	w Nisku,
13. "	20—22.	lipca	"	w Tarnobrzegu,
14. "	23—26.	października	"	w Oświęcimiu.

Wykazane powyżej wyjazdy lustracyjne nie były wystarczające, ani co do ilości, ani co do poświęconego im czasu. Były to tylko lustracje najkonieczniejsze. Istnieje zaś potrzeba odwiedzenia każdego Biura najmniej raz do roku i poświęcenia każdemu kilku dni czasu. Krajowe Biuro rozporządza jednak tylko jednym referentem conceptowym, który może być delegowanym na lustracje tylko o tyle, o ile to odbyć się może bez szkody dla załatwiania bieżących spraw w Biurze. Dla tego potrzebnym będzie pewne powiększenie personelu Biura Krajowego.

W jesieni r. 1905 wysłał Wydział krajowy tegoż referenta Biura Krajowego (Dra Zb. Pazdrę) w dłuższą podróż za granicę celem zapoznania się ze sprawami emigracji zarobkowej i celem nawiązania stosunków. Podróż ta trwała od 1. września do 9. października 1905. Referent był w Niemczech (Poznań, Szczecin, Hamburg, Brema, Hanower, Halla n. S., Berlin, Wrocław, Mysłowice), w południowej Szwecyi (Malmö) i Danii (Kopenhaga, Roeskilde, Slagelse). Praktycznym rezultatem podróży było zapoznanie interesowanych kół za granicą (Izb i Towarzystw rolniczych) z nową organizacją publicznych Biur pracy w Galicyi. Dzięki temu w roku 1906 Biura pracy miały zapewnione zgłoszenia pracodawców zagranicznych w dostatecznej ilości i nie znalazły się ani chwili w tem położeniu, w jakim były w r. 1905, kiedy robotnicy żądający pracy za granicą nie mogli jej dostać przez Biura, a dostawali z łatwością przez agentów.

Z początkiem r. 1906 uzyskano u władz kolejowych znaczne ułatwienie dla Biur pracy polegające na tem, że 50%-ową zniżkę przysługującą robotnikom na kolejach państwowych przyznają na podstawie tzw. „konsygnacji“ wystawianych przez Biura bez wszelkich dalszych formalności. W toku są starania o zapewnienie takiej samej zniżki na kolejach lokalnych, gdzie jej dotychczas nie było.

Dnia 3. października 1906 odbyła się w Wydziale krajowym konferencya reprezentantów tych Rad powiatowych, które utrzymują Biura pracy. Wydział krajowy zwołał tę konferencyę w tym celu głównie, aby omówić i szukać środków zaradczych na rozmaite wady i braki w funkcyonowaniu powiatowych Biur pracy dostrzeżone, poza tem zaś, aby poddać dyskusyi szereg zasadniczych kwestyi i sposobu ich uregulowania. W szczególności porządek obrad był następujący:

I. Stan obecny rozwoju powiat. instytucyi pośrednictwa pracy w kraju, a mianowicie:

1. Spostrzeżenia poczynione przez Krajowe Biuro pracy co do dotychczasowego rozwoju Biur powiatowych.
2. Uwagi i życzenia Reprezentacyi powiatowych co do stosunku Krajowego Biura do Biur powiatowych.

II. Stanowisko Biur pracy wobec kwestyi robotników rolnych sezonowych, a w szczególności:

1. wobec wychodźstwa poza granice kraju,
2. wobec potrzeby zaopatrzenia krajowego rolnictwa z uwzględnieniem myśli sprowadzania robotników rolnych z poza granic kraju, a mianowicie z Król. Polskiego.

III. Sprawa opłat pobieranych w Biurach pracy:

1. od pracodawców krajowych,
2. od pracodawców zagranicznych,
3. zaliczanie innych należności poza opłatami.

IV. Sprawa używania t. zw. subagentów i kwestya rozszerzenia działalności Biur istniejących na powiaty sąsiednie i dalsze nie mające biur własnych.

Obradom przewodniczył prezes Rady powiatowej w Chrzanowie J. Eks. Antoni hr. Wodzicki. Reprezentowanych było 14 Rad powiatowych.

Rozporządzeniem z dnia 21. listopada 1906 do L. 117.736 wydał Wydział krajowy nowe przepisy o opłatach mających się pobierać od pracodawców w Biurach pracy. Treść tego rozporządzenia podajemy w dosłownym odpisie do wiadomości Wysokiego Sejmu w załączniku C. na końcu niniejszego sprawozdania.

W organizacyi powiatowego Biura w Oświęcimiu zaszła od początku r. 1906 bardzo znaczna zmiana. Biuro to założone przez Radę powiatową w Białej służy tylko w bardzo drobnej części interesom powiatu Bialskiego. Oświęcim bowiem jest punktem granicznym, przez który płynie co najmniej połowa naszej emigracyi zarobkowej do Niemiec. Otóż jest zadaniem Biura Oświęcimskiego zaoptażyć w pracę i w ogóle w miarę możliwości zaopiekować się tymi robotnikami, którzy z całego kraju do Oświęcimia przyjeżdżają a nie mają jeszcze zapewnionej pracy za granicą. Wobec tego służy tamtejsze Biuro robotnikom przeważnie z innych powiatów, nie zaś z Bialskiego i słuszną było rzeczą, aby ciężar utrzymania tego Biura przesunąć na fundusz krajowy. Załatwiono tę sprawę w ten sposób, że 75% kosztów utrzymania Biura Oświęcimskiego przyjął Wydział krajowy na siebie, resztę zaś pokrywa Bialska Rada powiatowa, z którą zawarto odpowiedni układ na przeciąg lat trzech. Równocześnie zapewniono Krajowemu Biuru dalej idący wpływ i nadzór nad działalnością Biura Oświęcimskiego, niż innych Biur powiatowych, które wyłącznie kosztem powiatów są utrzymywane.

Komisya administracyjna Wysokiego Sejmu w swem sprawozdaniu z 7. listopada 1905 wyraziła życzenie, aby Biuro Oświęcimskie, ze względu na jego wyjątkowe zadanie, wyposażyć w odpowiednie urządzenia dla celów opieki nad wychodźcami. Na razie za inicjatywę Wydziału krajowego dało się tylko jedno urządzenie takie wprowadzić w życie, mianowicie schronisko wraz z tanią kuchnią dla wychodźców. Schronisko to objętem zostało od Związku katolicko-społecznego, które je tam w r. 1905 założyło. Schronisko nie odpowiada wszystkim istniejącym potrzebom wskutek swojej szczupłości i lichego pomieszczenia. Postawienie schroniska na odpowiedniej stopie możliwem byłoby tylko przez wybudowanie osobnego budynku.

Rzuciona w wspomnianem powyżej sprawozdaniu Komisji administracyjnej myśl rozwinięcia akcji agitacyjnej w tym kierunku, ażeby krajowi pracodawcy rolni zatrudniali na większą skalę robotników sezonowych, została podjęta z inicjatywy Prezesa c. k. Towarzystwa Rolniczego w Krakowie. Sprawa ta była przedmiotem obrad na walnem Zgromadzeniu Towarzystwa, a następnie omawianą w prasie fachowej i codziennej. Rezultat akcji tej był wyraźnie widocznym w roku 1906 w ilości zgłoszeń o robotników sezonowych rolnych. Zaofiarowane płace i inne warunki dorównywały niemieckim. Natomiast nasuwała się inna trudność w załatwianiu tych zgłoszeń, a to późny termin kontraktowania robotników. Robotnik sezonowy chce jak najrychlej (w lutym, marcu) być ugodzonym, gdyż wtedy ma dłuższy sezon zarobkowania. Tymczasem zamówienia krajowe w większości przypadają na maj i czerwiec, kiedy o robotnika już jest bardzo trudno, bo popyt zagraniczny przeważną ilość rąk roboczych już odciągnął.

Agendy Krajowego Biura w sposób niejako samorzutny doznały rozszerzenia w jednym nowym kierunku. Mianowicie ze strony robotników zatrudnionych w Niemczech zaczęły napływać listy z prośbą o poradę i pomoc prawną, bądź w wypadkach pokrzywdzenia, bądź w sprawach z zakresu ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków. Krajowe Biuro już w kilku wypadkach zdołało przyjść ze skuteczną pomocą pokrzywdzonym robotnikom. Należy oczekiwać, że napływ tego rodzaju spraw będzie coraz większym, a Krajowe biuro będzie mogło oddać dobre usługi robotnikom, stając się biurem bezpłatnej porady prawnej.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy uważa za swój obowiązek zaznaczyć, że Biura pracy nie stoją dotychczas na wysokości zadania. Składają się na to przyczyny częścią zewnętrzną, jak brak zaufania ludności ro-

botniczej, nie zrozumienie znaczenia publicznych biur pośrednictwa, nieposkromiona działalność agentów prywatnych, koncesjonowanych i pokątnych, ale obok nich istnieją także przyczyny wewnętrzne, tkwiące w organizacyi samej. Wskazać tu można dwie zasadnicze wady: dobór w znacznej części nieodpowiednich funkcyjonaryuszów w Biurach pracy i brak nadzoru dostatecznego ze strony Wydziałów powiatowych. Sprawy te Wydział krajowy szczegółowo przedstawił na wspomnianej powyżej konferencyi delegatów Rad powiatowych.

Jedne jak i drugie trudności w rozwoju Biur nie są takimi, aby usunąć się nie dały, a krótki, bo dopiero dwuletni okres istnienia Biur może niejedno usprawiedliwić i pozwala mieć nadzieję, że te pożyteczne instytucye spełniać będą w przyszłości wskazane przez ustawodawcę zadanie lepiej i z większym skutkiem.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Łodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąbbski, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

1871

Wm. L. G. & Co.

1871

Wm. L. G. & Co. 1871

Wm. L. G. & Co. 1871

1871

Wm. L. G. & Co. 1871

1871

Wm. L. G. & Co. 1871

Ruch zgłoszeń w biurach pracy w r. 1905.

Liczba porządkowa	Biuro pracy	Rodzaj zgłoszeń	I. Zgłoszenia pracodawców (sca wolne)					II. Zgłoszenia szukających pracy (miejsca poszukiwane)					Uwaga! W r. 1905 Biuro było czynnym przez miesiące		
			Wpłynęło razem zgłoszeń	Z a ł a t w i o n o			Pozostało niezala- twionych na nastę- pny rok	Wpłynęło razem zgłoszeń	Z a ł a t w i o n o			Pozostało niezala- twionych na nastę- pny rok			
				przez skuteczne pośre- dnictwo	prze- cofnię- cie	prze- skreś- nie			Razem	przez skuteczne pośre- dnictwo	przez cofnię- cie			przez skreś- nie	Razem
1	Bochnia	Krajowe	352	46	55	307	45	378	46	37	230	313	65		
		Zagraniczne . .	568	19	—	568	—	19	19	—	—	19	—		6
		Razem	920	65	55	875	45	397	65	37	230	332	65		
2	Brody	Krajowe	633	79	148	486	197	401	79	34	166	279	122	7	
		Zagraniczne . .	1002	125	75	902	100	125	125	—	—	125	—		7
		Razem	1635	204	223	1388	297	526	204	34	166	404	122		
3	Buczacz	Krajowe	29	8	—	29	—	73	8	1	64	73	—	9 1/2	
		Zagraniczne . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		9 1/2
		Razem	29	8	—	29	—	73	8	1	64	73	—		
4	Chrzanów	Krajowe	159	33	8	123	36	164	33	—	87	120	44	4	
		Zagraniczne . .	500	36	164	500	—	85	36	—	49	85	—		4
		Razem	659	69	172	623	36	249	69	—	136	205	44		
5	Kolbuszowa	Krajowe	427	63	226	427	—	113	63	23	27	113	—	12	
		Zagraniczne . .	177	177	—	177	—	950	177	—	773	950	—		12
		Razem	604	240	26	604	—	1063	240	23	800	1063	—		
6	Kołomyja	Krajowe	389	48	—	359	30	484	48	37	363	448	36	11 1/2	
		Zagraniczne . .	730	229	90	730	—	862	229	300	3	532	30		11 1/2
		Razem	1119	277	90	1089	30	1346	277	337	366	980	366		
7	Krasów	Krajowe	75	30	16	67	8	113	30	3	75	108	5	11	
		Zagraniczne . .	491	171	—	491	—	799	173	497	110	780	19		11
		Razem	566	201	16	558	8	912	203	500	185	888	24		
8	Łańcut	Krajowe	75	30	16	67	8	113	30	3	75	108	5	11	
		Zagraniczne . .	206	138	60	206	—	206	138	60	8	206	—		11
		Razem	665	311	82	662	8	1005	311	557	118	986	19		
9	Mościska	Krajowe	1002	114	224	651	351	612	114	325	98	537	75	10	
		Zagraniczne . .	455	177	278	455	—	564	177	378	2	557	7		10
		Razem	1457	291	502	1106	351	1176	291	703	100	1094	82		
10	Myślenice	Krajowe	238	104	58	194	44	175	104	41	26	171	4	10	
		Zagraniczne . .	330	110	200	310	20	110	110	—	—	110	—		10
		Razem	568	214	258	504	64	285	214	41	26	281	4		
11	Nisko	Krajowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
		Zagraniczne . .	321	120	40	321	—	120	120	—	—	120	—		10
		Razem	321	120	40	321	—	120	120	—	—	120	—		
12	Oświęcim	Krajowe	105	71	4	105	—	187	71	10	101	182	5	11	
		Zagraniczne . .	432	391	39	432	—	2576	391	80	2105	2576	—		11
		Razem	537	462	43	537	—	2763	462	90	2206	2758	5		
13	Rzeszów	Krajowe	318	90	5	205	113	218	90	4	109	203	15	11	
		Zagraniczne . .	424	169	75	394	30	1609	169	—	1431	1600	9		11
		Razem	742	259	80	599	143	1827	259	4	1540	1803	24		
14	Sanok	Krajowe	44	2	6	39	5	58	2	3	52	57	1	10	
		Zagraniczne . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		10
		Razem	44	2	6	39	5	58	2	3	52	57	1		
15	Tarnobrzeg	Krajowe	459	169	12	436	23	183	169	—	10	179	4	12	
		Zagraniczne . .	2035	1444	360	1909	126	1444	1444	—	—	1444	—		12
		Razem	2494	1613	372	2345	149	1627	1613	—	10	1623	4		
Ogółem	Krajowe	4689	1030	1179	3834	855	3958	1030	1015	1518	3563	395			
	Zagraniczne . .	7193	3135	2081	6917	276	8671	3135	818	4371	8324	347			
	Razem	11882	4165	3260	10751	1131	12629	4165	1833	5889	11887	742			

Koszta utrzymania powiatowych Biur pracy w r. 1905.

Poz.	WYSZCZEGÓLNIENIE	P o w i a t o w e B i u r o p r a c y															Razem				
		Bochnia	Brody	Buczacz	Chrzanów	Kolbuszowa	Kołomyja	Limanowa	Lanct	Mościska	Myslenice	Nisko	Oświęcim	Rzeszów	Sanok	Tarnobrzeg	K	g			
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g		
I. Wydatki:																					
A. Osobowe:																					
1	Płaca kierownika	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.202	—
2	— personalu kancelar.	—	1.232	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—
3	Służba	81	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Remuneracye i tantiemy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Ubezpieczenie kierown. od wypadków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Rzeczowe:																					
6	Czynsz za lokal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Opal. oświetlenie, adaptacye	124	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Inwentarz	392	40	34	—	135	10	127	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Wydatki kancelaryjne	121	70	157	18	—	—	59	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Portorya, telegramy	70	53	99	47	—	—	8	88	15	75	31	80	13	96	101	62	27	70	7	30
11	Reklama	25	—	28	30	87	72	28	84	—	—	191	49	12	50	26	40	19	—	8	40
12	Wyjazdy (dyety i koszt podroży)	424	61	37	20	53	20	37	60	10	—	96	90	16	20	341	72	79	10	100	—
13	Koszta posłańców i sub-agentów	—	—	6	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Wydatki przy przewozie robotników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Prenumerata pism	24	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kontrola Biura	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Różne	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Pozostałość kasowa na r. 1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	1.864	68	1.602	75	376	02	1.162	60	576	30	2.644	65	285	84	2.335	16	1.493	04	263	95
II. Pokrycie:																					
1	Opłaty za pośrednictwo a) od pracodawców w kraju	114	76	46	30	—	—	36	—	185	60	73	60	8	40	150	34	86	40	13	40
	b) od pracodawców zagranicznych	29	26	280	—	—	—	90	96	321	62	129	12	6	20	348	94	409	50	—	—
2	Udział sąsiednich powiatów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Subwencya z fund. kraj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Pozostałość kasowa z r. 1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Pokryto z funduszu powiatowego	1.720	66	1.276	45	376	02	1.035	64	—	—	1.941	93	271	24	1.835	88	997	14	250	55
		1.864	68	1.602	75	376	02	1.162	60	576	30	2.644	65	285	84	2.335	16	1.493	04	263	95
Uwaga:																					
W roku 1905 Biuro było czynnem przez miesiące:																					
		6		7		9 1/2		4		12		11 1/2		10 1/2		11		10		10	

O d p i s

rozporządzenia Wydziału krajowego o opłatach w Biurach pracy LW. 117.736/06.

W wykonaniu §. 7. ustępu 2. ustawy z dnia 16. marca 1904 Nr. 56. Dz. u. kr. Wydział krajowy wydaje następujące przepisy dotyczące opłat mających się pobierać od pracodawców w publicznych biurach pośrednictwa pracy.

I. Opłaty dla pracodawców krajowych.

§. 1.

Pośrednictwo dla pracodawców poszukujących uczniów (terminatorów) wszelkiego rodzaju jest zupełnie bezpłatnem.

§. 2.

Opłata za zapośredniczenie stałej (rocznej) służby gospodarczej i folwarcznej (z wyłączeniem domowej) wynosi dwie korony od osoby.

§. 3.

Opłata za zapośredniczenie robotników sezonowych wynosi od osoby, zależnie od terminu, w którym pośrednictwo rzeczywiście nastąpiło:

- a) po 2 korony w czasie od początku stycznia do końca kwietnia i od początku października do końca roku.
- b) po 3 korony w miesiącu maju i wrześniu.
- c) po 4 korony w miesiącu czerwcu,
- d) po 5 koron w miesiącu lipcu i sierpniu.

Przez „robotników sezonowych“ rozumieć należy takich robotników rolnych, lasowych lub ziemnych, których pracodawca godzi na pewien czasowo z góry określony okres robót, po których ukończeniu umowa się rozwiązuje.

§. 4.

Dla wszystkich innych rodzajów robotników i służby, powyżej w §§. 1., 2. i 3. nie wymienionych, wynosi opłata 50 groszy (25 centów) za każdego dostarczonego pracownika.

§. 5.

Oplata odpada, jeżeli pracodawcą jest władza publiczna (gminna, powiatowa lub krajowa) wykonująca roboty publiczne we własnym zarządzie t. j. z wyłączeniem przedsiębiorców.

§. 6.

Pracodawca według swego wyboru może zapośredniczonych robotników albo odebrać w siedzibie Biura pracy, albo też zażądać ich odesłania do miejsca pracy bez konwojenta na własną odpowiedzialność.

O ile pracodawca wyraźnie żąda, aby funkcjonaryusz Biura pracy towarzyszył robotnikom w drodze aż do miejsca pracy lub innego wskazanego punktu, uprawnionem jest Biuro pracy zaliczyć z tego tytułu następujące koszty:

- a) biletu kolejowego klasą II,
- b) rzeczywistego wydatku na furmanki lub fiakry,
- c) dyet po 8 K za każdy dzień spędzony w podróży przez konwojenta.

§. 7.

Poza opłatami biurowymi (§§. 2., 3., 4.) i ewentualnymi kosztami w §. 6. wyszczególnionymi, wolno od pracodawcy żądać zwrotu tylko takich wydatków, które na jego rachunek i za jego wyraźnem, z góry uczynionem upoważnieniem zostały przez Biuro poniesione n. p. zaliczek dla robotników, kosztów podróży robotników i t. p.

Natomiast nie można od pracodawcy żądać ani zwrotu kosztów korespondencyi, ani kosztów subagentów, lub t. p. wydatków administracyjnych. gdyż na ich pokrycie służy opłata biurowa.

II. Opłaty dla pracodawców pozakrajowych.

§. 8.

Pracodawcy pozakrajowi (t. j. poza granicami Galicyi zamieszkałi) uiszczają za każdego dostarczonego pracownika, bez względu na ilość i rodzaj, opłatę w wysokości następującej:

- a) po 2 korony w czasie od początku stycznia do końca kwietnia i od początku października do końca roku,
- b) po 3 korony w miesiącu maju i wrześniu,
- c) po 4 korony w miesiącu czerwcu,
- d) po 5 koron w miesiącach lipcu i sierpniu.

§. 9.

Przepisy §§. 6. i 7. mają zastosowanie także do pracodawców pozakrajowych. Wszelkie należitości oblicza się za granicznym interesentom w austriackiej walucie koronowej.

III. Postanowienia ogólne.

§. 10.

Oplata należy się tylko w razie skutecznego pośrednictwa, jednak każde Biuro pracy uprawnionem jest do żądania uiszczenia z góry odpowiedniej kwoty tytułem zaliczki, która zostanie zwróconą, gdy pośrednictwo pozostanie bezskutecznem lub zgłoszenie cofniętem.

Jeżeli zaliczki nie żądano, opłata winna być przez pracodawcę uiszczoną w chwili dostarczenia robotnika lub sługi.

§. 11.

Oplata należy się zawsze temu Biuru pośrednictwa pracy, które zamówienie pracodawcy skutecznie wykonało.

Biuro, które zgłoszenie pracodawcy przyjęło, lecz przy pomocy innego Biura wykonało, obowiązane jest pobrane zaliczkowo (§. 10.) opłaty przesłać temu ostatniemu.

§. 12.

1. Wydział krajowy zastrzega sobie prawo wyjątkowego obniżenia wymienionych opłat dla poszczególnych rodzajów pośrednictwa, dla poszczególnych kategorii pracodawców lub na pewien tylko okres czasu.

2. Biurom pośrednictwa pracy nie wolno pobierać wyższych opłat niż w niniejszem rozporządzeniu ustanowionych.

3. Pobór niższych opłat w poszczególnych wypadkach jest dozwolonym za wiedzą i zgodą przełożonej (powiatowej wzgl. miejskiej) władzy utrzymującej Biuro pracy.

4. Zniżenie opłat ogólne i stałe w poszczególnych Biurach pracy wymaga zezwolenia Wydziału krajowego.

§. 13.

Wyciąg z niniejszych przepisów ma być przybitym w lokalu Biura na miejscu widocznem do wiadomości stron.

§. 14.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje we wszystkich Biurach pracy zorganizowanych na zasadzie ustawy z 16. marca 1904 Nr. 56 dz. u. kraj. począwszy od dnia 1. stycznia 1907 roku aż do odwołania.

We Lwowie, dnia 21. listopada 1906.

